

Bruselis, 2015 06 17
COM(2015) 297 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 762/2008 dėl valstybių narių akvakultūros statistikos pateikimo ir panaikinamo Tarybos reglamentą (EB) Nr. 788/96, įgyvendinimo

1. ĮVADAS

2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą (EB) Nr. 762/2008¹ dėl valstybių narių akvakultūros statistikos pateikimo. 11 straipsnyje nustatyta: „Iki 2011 m. gruodžio 31 d. ir po to kas trejus metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai statistinių duomenų, kaupiamų vadovaujantis šiuo reglamentu, ir, visų pirma, jų svarbos ir kokybės vertinimo ataskaitą. Šioje ataskaitoje taip pat nagrinėjamas statistinių duomenų rinkimo ir sudarymo sistemos ekonomiškumas ir pateikiami geriausi pavyzdžiai, kaip sumažinti valstybių narių darbo krūvį ir padidinti duomenų naudą bei kokybę.“

2. APRĖPTIS IR TURINYS

Pagal reglamentą reikalaujama pateikti keturių sričių duomenis, būtent:

- a) kiekvienos akvakultūros rūšies metinę produkciją (apimtį ir vieneto vertę);
- b) gamtoje sugautos akvakultūros metinį papildymą (apimtį ir vieneto vertę);
- c) žuvų veislynų ir inkubatorių metinę produkciją;
- d) akvakultūros sektoriaus struktūrą.

Duomenis reikia pateikti kasmet, išskyrus struktūros duomenis, kurie pateikiami kas trejus metus. Pirmieji metai, už kuriuos prašyta pateikti duomenis (ataskaitiniai metai), buvo 2008 m.; šiuos duomenis Eurostatas turėjo gauti iki 2009 m. gruodžio 31 d. Reglamente nustatyta, kad valstybės narės gali atidėti jo įgyvendinimą arba gauti leidimą kai kuriems arba visiems reglamento reikalavimams taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą. Septynioms valstybėms narėms buvo nustatytas pereinamasis laikotarpis šiam reglamentui įgyvendinti: Čekija pirmą kartą turėjo pateikti duomenis už 2009 ataskaitinius metus, Portugalija – už 2010 m., o Vokietija, Graikija, Austrija, Lenkija ir Slovėnija – už 2011 m.² Trims valstybėms narėms (Austrijai, Čekijai ir Liuksemburgui) buvo leista taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas dėl duomenų iki 2011 ataskaitinių metų: jos galėjo neteikti jokios informacijos (Liuksemburgo atveju) arba pateikti tik tam tikrų kategorijų įverčius, užuot pateikusios išsamius patikrintus statistinius duomenis³. Duomenys apie akvakultūros produkciją, kuriuos pateikė Belgija (2010–2012 m.), Danija (2011 m.), Vokietija (2011, 2012 m.), Estija (2012 m.), Lietuva (2010–2012 m.), Austrija (2011, 2012 m.), Slovėnija (2011, 2012 m.), Suomija (2011, 2012 m.) ir Islandija (2012 m.), apima daug konfidencialių verčių. Šalys gali laikyti duomenis konfidencialiais, jeigu galima pagrįstai manyti, kad, atskleidus tokius duomenis, būtų sudarytos sąlygos nustatyti atskirų subjektų požymius. Vadinasi, jeigu iš nacionaliniu lygmeniu surinktų akvakultūros duomenų galima nustatyti pavienių įmonių produkcijos apimtį ar vertę, tie duomenys nurodomi kaip konfidencialūs ir Europos Komisija negali jų skelbti.

2.1 Duomenų rinkimas ir šaltiniai

Daugumoje valstybių narių duomenys renkami surašant visus registruotus akvakultūros gamintojus, tam kasmet paštu arba elektroniniu būdu pateikiant klausimynus. Beveik visos šalys Europos akvakultūros duomenų rinkimo reikalavimus įtraukė į nacionalinę teisę. Akvakultūros gamybos įmonių registracija privaloma pagal ES gyvūnų sveikatos teisės aktus⁴. Daugelyje valstybių narių

¹ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 762/2008 dėl valstybių narių akvakultūros statistikos pateikimo ir panaikinantį Tarybos reglamentą (EB) Nr. 788/96, OL L 218, 2008 8 13, p. 1–13.

² 2010 m. vasario 9 d. Komisijos sprendimas 2010/76/ES suteikti pereinamąjį laikotarpį Reglamentui (EB) Nr. 762/2008 įgyvendinti.

³ 2011 m. rugsėjo 22 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2011/626/ES, kuriuo leidžiama taikyti Reglamento (EB) Nr. 762/2008 leidžiančią nukrypti nuostatą.

⁴ 2006 m. spalio 24 d. Tarybos direktyva 2006/88/EB dėl gyvūnų sveikatos reikalavimų, taikomų akvakultūros gyvūnams ir jų produktams, ir dėl tam tikrų vandens gyvūnų ligų prevencijos ir kontrolės (OL L 328, 2006 11 24) ir 2008 m. balandžio 30 d. Komisijos sprendimas, įgyvendinantis Tarybos direktyvos 2006/88/EB

duomenų nepateikimo atvejai paprastai yra reti, todėl valdžios institucijoms gana paprasta išsamiau apklausti duomenų teikėjus. Kai kurios valstybės narės teigia naudojančios pramonės šaltinių administracinius duomenis. Veterinarijos įstaigos ir žuvininkystės departamentai daugelyje šalių bendradarbiauja tikrindami registracijos duomenis ir gautą informaciją.

2.2 Valstybių narių duomenų rinkimo sistemos

Tolesni skyriai apie šalis gauti iš naujausių metodinių akvakultūros statistinių duomenų metinių ataskaitų (2011–2013 ataskaitiniai metai), kurias pagal Reglamentą (EB) Nr. 762/2008 Europos Komisijai pateikė valstybės narės. Jos neatskleidžia Europos Komisijos nuomonės.

Belgija

Akvakultūros duomenis Eurostatui teikia Belgijos statistikos tarnyba. Nėra jokio nacionalinio teisės akto, kuriuo būtų reglamentuojami akvakultūros statistiniai duomenys. Imtį sudaro visos bendrovės, kurias įregistruavo Federalinė maisto grandinės saugos agentūra. Didelė Belgijos produkcijos dalis naudojama žuvų ištekliams atkurti arba sportinei žūklei ir yra neparduodama, todėl ji neįtraukiama į Eurostato statistinius duomenis. Dėl nedidelės produkcijos apimties Belgija gali teikti suvestinius duomenis, pagal kuriuos vertinama visa produkcija.

Bulgarija

Bulgarijos nacionalinė žuvininkystės ir akvakultūros agentūra tvarko nacionalinį akvakultūros įstaigų registrą ir prašo įmonių kasmet pateikti statistinius produkcijos ir pardavimo duomenis. Dėl tikslumo duomenų šaltiniai yra reguliariai tikrinami tarpusavyje. Atlikdami tikrinamuosius vizitus, duomenis taip pat tikrina Nacionalinės žuvininkystės ir akvakultūros agentūros inspektoriai.

Čekija

Pagal Reglamentą (EB) Nr. 762/2008 duomenis iš akvakultūros gamintojų ir Čekijos žvejų sąjungos renka Žemės ūkio ministerija. Žemės ūkio ministerija ir Čekijos statistikos tarnyba tikrina duomenis ir teikia juos Eurostatui. Skaičiavimai neatliekami.

Danija

Duomenis renka ir juos Eurostatui teikia Maisto, žemės ūkio ir žuvininkystės ministerijai priklausanti Danijos žemės ūkio ir žuvininkystės agentūra. Pirminio pardavimo produkcijos duomenys renkami iš visų komercinių akvakultūros produkcijos įmonių. Renkami visos pramonės duomenys ir netaikomos imtys. Praeityje, remiantis gyvuoju svoriu buvo nurodomi apytiksliai parduotų jauniklių skaičiai, o nuo 2012 m. įrašomi tikslūs duomenys.

Vokietija

Duomenys, kuriuos surenka žemių statistikos biurai, teikiami Federaliniam statistikos biurui („Destatis“), kuris išsamiai surašo visų įregistruotų akvakultūros įmonių pirminio pardavimo produkcijos apimtį. Produkcijos vertė nustatoma remiantis imtimi, kurią sudaro iki 500 bendrovių. Trūkstami duomenys apie produkcijos vertę nustatomi naudojant rūšių grupių (pvz., lašišinių, karpinių) svertinius vidurkius.

Estija

Duomenis renka ir juos Eurostatui teikia Estijos statistikos tarnyba. Renkant duomenis apklausiamos visos įmonės, kurių pagrindinė arba antraeilė veikla yra žuvų auginimas prekybai, žuvų išteklių atkūrimas ir žvejybos turizmas. Apklausa apima komercinę produkciją, veisimą, pardavimą ir tarpinę produkciją bei vartojimą. Duomenys tvirtinami ir sutikrinami su Aplinkos

---

nuostatas dėl internetinio informacijos puslapio, kad informaciją apie akvakultūros gamybos įmones ir leidimą turinčias perdirbimo įmones būtų galima gauti elektroninėmis priemonėmis (OL L 138, 2008 5 28, p. 12–20).

ministerijos žuvų išteklių atkūrimo duomenimis. Estija nurodė konkrečią problemą dėl produkcijos, kurią bendrovės parduoda viena kitai, dvigubo skaičiavimo.

Airija

Už duomenų rinkimą ir jų teikimą Eurostatui atsakinga Airijos jūrų žuvininkystės tarnyba („Bord Iascaigh Mhara“). Duomenų nepateikimo atvejai sudaro apie 20 proc. Trūkstami duomenys nustatomi remiantis ekspertų nuomone ir pastarųjų penkerių metų vidutiniais duomenimis kartu su dabartinėmis regionų tendencijomis. Jeigu yra subjektų, kurie nuolat atsisako teikti informaciją, duomenys, pasitelkus netiesiogines priemones, gaunami iš kitų agentūrų. Duomenų tikslumą gerokai sunkiau užtikrinti daugiau nei pagal vieną jurisdikciją veikiančioms bendrovėms, kuriose nustatyti dvigubo skaičiavimo atvejai.

Graikija

Duomenis renka ir juos Eurostatui teikia Graikijos statistikos institucija (ELSTAT). Pirminio pardavimo produkcijos duomenys surenkami pagal išsamų surašymą. Kasmet atnaujinant verslo duomenų registrą, užtikrinama visiška sektoriaus aprėptis. Duomenų nepateikimo atvejų sumažėjo nuo 3 proc. 2011 m. iki 1,6 proc. 2013 m. Trūkstamos vertės buvo priskirtos.

Ispanija

Duomenis renka ir juos Eurostatui teikia Žemės ūkio, maisto ir aplinkos ministerijos (MAGRAMA) Statistikos poskyris. Apklausiamos visos veikiančios išsamiai surašytos akvakultūros įmonės, o apklausos patikimumas laikomas pakankamu. Galisijoje taikomos papildomos stratifikuotos midijų gamintojų imtys, kurių patikimumo lygis siekia 95 proc. Tikrinamas duomenų nuoseklumas lyginant su ankstesnių metų duomenimis. Anksčiau Ispanija nurodydavo konkrečią kainų priskyrimo ir tikslaus perskaičiavimo koeficientų (individų skaičiaus perskaičiavimo į gyvojo svorio tonas) problemą, susijusią su laisvėje sužvejoto laimikio įtraukimu į produkcijos ciklą. Problema buvo išspręsta 2012 m.

Prancūzija

Duomenis renka ir juos Eurostatui teikia Ekologijos, darnaus vystymosi ir energetikos ministerijos Jūrų žuvininkystės ir akvakultūros direktoratas. Duomenys renkami rengiant apklausą paštu. Nuo 2015 m. numatoma duomenis rinkti internetu. Trūkstami duomenys yra papildomi tos pačios geografinės srities panašių įmonių duomenimis. Tvirtinant duomenis ieškoma riktų, tikrinami vidaus duomenys ir lyginama pagal anksčiau pateiktus duomenis.

Kroatija

Žemės ūkio žuvininkystės direktorato ministerija akvakultūros duomenis kasmet renka naudodama žurnalus. Jūrų akvakultūros srityje duomenų neteikia labai daug jūrinių bestuburių augintojų, todėl šiame pasektoryje nustatyta daug trūkstamų verčių. Kroatija ketina spręsti duomenų kokybės problemas gėlo vandens ir jūrų akvakultūros sektoriuose teikdama praktinius mokymus gamintojams.

Italija

Duomenis Eurostatui teikia Žemės ūkio ministerija (*Ministero delle Politiche Agricole Alimentari e Forestali*). Duomenis regionuose renka žuvininkystės ir akvakultūros tyrimų kooperatyvų konsorciumas UNIMAR. Tikslinę metinio surašymo imtį sudaro visos regionų koordinatoriui žinomos akvakultūros įmonės. Įmonėse atliekamos apklausos. Skaičiavimai neatliekami.

Kipras

Duomenis renka ir juos Eurostatui teikia Žemės ūkio, gamtos išteklių ir aplinkos ministerijos Žuvininkystės ir jūrų tyrimų departamentas. Duomenys renkami daugiausia atliekant statistinį

surašymą, papildomai atliekant patikrinimus vietoje ir apklausiant akvakultūros įmonių vadovus arba savininkus. Papildomos informacijos gaunama iš patvirtinimų dėl tvenkinių arba kanalų išteklių papildymo, informacijos apie eksportą ir žuvų pašaro importo duomenų. Nustatyta keletas neatitikimų tarp duomenų, pateiktų skirtingoms organizacijoms, tačiau nuo 2014 m. problema turėtų būti išspręsta.

Latvija

Akvakultūros duomenis renka Centrinė statistikos tarnyba. Žemės ūkio ministerijos Žuvininkystės departamentas atsakingas už duomenų nuoseklumą ir jų teikimą Europos Komisijai. Klausimynas pateikiamas visai pramonei ir skaičiavimai neatliekami.

Lietuva

Duomenis renka ir juos Eurostatui teikia Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras. Visos komercinės akvakultūros produkcijos įmonės savo duomenis teikia du kartus per metus. Duomenų pateikimo lygis yra 100 proc.

Liuksemburgas

Liuksemburge nėra parduodamos žuvies produkcijos. Vienintelė žuvies įmonė priklauso valstybei ir joje žuvis auginama tik tam, kad būtų paleista į laisvę.

Vengrija

Pagrindinė atsakomybė už akvakultūros duomenis tenka Žemės ūkio ministerijai. Galutinius statistinius duomenis Eurostatui teikia Vengrijos centrinė statistikos tarnyba. Duomenys tikslinami, lyginant juos su kiekviena rūšiai ir amžiaus grupei nustatytais mažiausiomis ir didžiausiomis vertėmis. Dėl santykinai mažos statistinės tiriamosios grupės neatitikimus galima išsiaiškinti telefonu. Numatyti patobulinimai nustatant vidutines pirminio pardavimo kainas.

Malta

Duomenis renka ir juos Eurostatui teikia Nacionalinė statistikos tarnyba. Nedidelę Maltos pramonę sudaro tik šeši ūkiai, iš jų penki ūkiai užsiima tunų tuginimu. Gauti duomenys atidžiai tikrinami ir lyginami su gyvų žuvų pardavimo ir tarptautinės prekybos informacija.

Nyderlandai

Nuo 2013 ataskaitinių metų akvakultūros duomenis iš Nyderlandų žuvų augintojų asociacijos „NeVeVi“ ir midijų aukciono renka Nyderlandų statistikos tarnyba. Informacija apie austrių vertę gaunama iš Ekonomikos reikalų ministerijos. Midijų lervų rinkos kaina nenustatyta, todėl tai yra orientacinis Nyderlandų midijų gamintojų organizacijos įvertis. Dėl konfidencialumo reikalavimų dviejų įmonių atveju pateikta apskaičiuota midijų produkcijos vertė. Akvakultūros įstaigų struktūrinius duomenis, remdamasi visa produkcija pagal rūšis ir produkcijos metodus, apskaičiuoja „NeVeVi“.

Austrija

Duomenis renka ir juos Eurostatui teikia Austrijos statistikos tarnyba. Duomenys renkami kasmet surašant visas įmones. Per trejus metus po to, kai buvo pradėta pirmoji apklausa, duomenų pateikimo lygis padidėjo nuo pradinių 90 proc. iki 99 proc. Žmonėms vartoti skirtos žuvies vieneto kaina apskaičiuojama 5–15 proc. atvejų, kai dėl tiesiogiai įmonių parduodamos perdirbtos žuvies kainos nėra žinomos.

Lenkija

Žvejybos vidaus vandenyse institutas Olštynė renka akvakultūros produkcijos duomenis ir teikia juos Žemės ūkio ir kaimo plėtros ministerijai, kuri juos perduoda Centrinei statistikos tarnybai. Akvakultūros klausimynas platinamas interneto svetainėse, taip pat vykdamas informavimo kampanijas arba paštu. Nustatyta, kad renkami beveik visi duomenys. Duomenų kokybei turi įtakos

Reglamente (EB) Nr. 762/2008 nustatytos produkcijos ir auginimo metodų apibrėžtys, kurios skiriasi nuo Lenkijoje įprastos praktikos.

Portugalija

Duomenis Eurostatui teikia Gamtos išteklių, saugumo ir jūrų paslaugų generalinis direktoratas. Jis tiesiogiai renka akvakultūros duomenis, susijusius su sūriu ir jūrų vandenimis, ir gauna duomenis apie vidaus vandenų akvakultūrą iš Gamtos ir miškų išsaugojimo instituto. Duomenys apie akvakultūros produkcijos vienetų sritį, rūšį ir aplinką gaunami iš administracinio registro. Visi kiti kintamieji gaunami iš kasmet paštu pateikiamo klausimyno ir prireikus atliekant asmenines apklausas. Kaulinių žuvų ūkių duomenų pateikimo lygis yra aukštas, tačiau reikalingi dugninių dvigeldžių moliuskų (didžiųjų veneros geldučių) produkcijos įverčiai.

Rumunija

Duomenis renka ir juos Eurostatui teikia Nacionalinė žuvininkystės ir akvakultūros agentūra. Visos akvakultūros įmonės užregistruotos ir turi licencijas. Duomenys apie produkcijos apimtį ir vertę renkami kiekvieną mėnesį.

Slovėnija

Duomenis renka ir juos Eurostatui teikia Žemės ūkio, miškininkystės ir maisto ministerija ir Slovėnijos statistikos tarnyba. Visi komerciniai žuvų augintojai, taip pat ir žvejų organizacijos, kurie akvakultūros žuvų rinkoje dalyvauja kaip akvakultūros gamintojai, kasmet pildo elektroninį arba paštu gautą klausimyną. Neatitaisomi duomenys priskiriami remiantis ankstesnių metų duomenimis arba įstaigų pajėgumu. Kai kuriais atvejais, taikant perskaičiavimo koeficientus, išdorotos žuvies arba žuvies filė svoris paverčiamas gyvuoju svoriu. Slovėnija atkreipia dėmesį į tai, kad žuvų augintojams sudėtinga pateikti patikimus duomenis apie žuvų ikrus.

Slovakija

Duomenis renka ir juos Eurostatui teikia Slovakijos statistikos tarnyba. Duomenys renkami atliekant aktyvių licencijas turinčių akvakultūros gamintojų surašymą paštu. Surašant renkami visos pramonės duomenys, skaičiavimai neatliekami. Dėl nuolatinių pokyčių sunku nustatyti patalpų dydį ir (arba) metodus.

Suomija

Suomijoje atsakomybė už akvakultūros statistinius duomenis tenka Suomijos medžioklės ir žuvininkystės tyrimų institutui. Duomenys gaunami iš statistikos klausimynų, kurie išsiunčiami visoms į akvakultūros registrą įtrauktoms gamybos įmonėms. 2012 ir 2013 m. duomenų pateikimo lygis padidėjo atitinkamai iki 93 proc. ir 90 proc. (ankstesniais metais jis buvo maždaug 75 proc.). Likusių įmonių duomenys apskaičiuoti suskirstant rezultatus ir kiekvienam skirsniui taikant specialius koeficientus. Dalis produkcijos apimties pagrįsta išdorotos žuvies svoriu, kuris, taikant perskaičiavimo koeficientus, paverčiamas gyvuoju svoriu. Maistui skirtų žuvų produkcijos vertė apskaičiuojama pagal vidutines gamintojų kainas.

Švedija

Duomenis renka ir juos Eurostatui teikia Nacionalinis statistikos institutas Švedijos žemės ūkio tarnybos pavedimu. Duomenys renkami atliekant kasmetinį surašymą paštu. Duomenų nepateikimo atvejų yra nedaug. Bet kokios trūkstamos vertės priskiriamos naudojantis ankstesnių metų informacija.

Jungtinė Karalystė

Akvakultūros statistinius duomenis kiekviena regionų valdžios institucija renka atskirai: Anglijoje ir Velse – Aplinkos, žuvininkystės ir akvakultūros centras, Škotijoje – Škotijos jūrų mokslo tarnyba, Šiaurės Airijoje – Žemės ūkio ir kaimo plėtros departamentas. Jungtinės Karalystės suvestinius duomenis kaupia Aplinkos, žuvininkystės ir akvakultūros centras. Duomenų teikimas

priklauso nuo pramonės bendradarbiavimo, kuris laikomas itin geru. Produkcijos apimtys duomenys renkami atliekant kasmetinį visų gamintojų surašymą, kuris apima visą produkciją. Vieneto kainos duomenys apskaičiuojami remiantis įvairiais ekspertų nuomonių šaltiniais. Svertinis vieneto kainos vidurkis (pagrįstas visa verte) pateikiamas tais atvejais, kai vieneto kainos skiriasi atsižvelgiant į šalį ir į rūšis. Duomenų apie gamtoje sugautos akvakultūros papildymą rinkimas vis dar nėra visiškai suderintas su Reglamento (EB) Nr. 762/2008 reikalavimais.

EEE šalys

Islandija

Nuo 2015 m. pradžios akvakultūros produkcijos duomenis renka Islandijos maisto ir veterinarijos institucija, o juos Eurostatui teikia Islandijos statistikos tarnyba. Duomenys renkami kasmet pildant elektroninį klausimyną. Imtys netaikomos. Konkreti Islandijos problema susijusi su akvakultūros sektoriaus struktūriniais duomenimis, kurių nebuvo galima gauti iki 2013 ataskaitinių metų, todėl už 2011 m. buvo apskaičiuoti atgaline data remiantis visa produkcija. Pastaraisiais metais taip pat susiduriama su duomenų nepateikimo problema. Tikimasi, kad tai gali būti išspręsta priėmus naujus teisės aktus, taip pat atliekant akvakultūros įstaigų patikrinimus.

Norvegija

Duomenis renka ir juos Eurostatui teikia Žuvininkystės direktoratas. Visi komerciniai ir tyrimus atliekantys akvakultūros gamintojai privalo pateikti duomenis užpildydami popierinį klausimyną. Trūkstamos produkcijos vertės priskiriamos remiantis ankstesnių metų kainomis. Reglamento (EB) Nr. 762/2008 reikalavimų laikymosi našta nėra didelė, nes Norvegijos valdžios institucijos jau renka duomenis kitais tikslais.

2.3 Duomenų kokybė

Dauguma duomenų teikėjų nurodė, kad duomenis pateikė pakankamai daug pramonės įmonių ir duomenų kokybė buvo gera. Keletas šalių (pvz., Rumunija, Latvija) savo ataskaitose nepateikė išsamios informacijos apie duomenų kokybę. Kai kurios kitos šalys nurodė konkrečias duomenų kokybės problemas. Kroatija užsiminė, kad pateikta nepakankamai duomenų jūrinių bestuburių sektoriuje. Portugalija nurodo, kad duomenų apie dugninių dvigeldžių moliuskų produkciją pateikimo atvejai reti ir nepatikimi. Airija ir Islandija taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad trūksta duomenų ir pateikia keletą prastos kokybės pavyzdžių. Airija nurodo, kad sėkmės rodiklis duomenų pateikimo atveju ir pateiktų arba apskaičiuotų duomenų kokybės atžvilgiu priklauso nuo pramonės įmonių noro bendradarbiauti. Apskritai tikėtina, kad tai tiesa, nors daugelis šalių tinkamai bendradarbiauja su pramone. Ispanija ir Jungtinė Karalystė reiškia susirūpinimą dėl gamtoje sugautos akvakultūros papildymo duomenų, kurie gali būti prieinami tik iš dalies. Visos šalys, kurios išreiškė susirūpinimą dėl tam tikrų savo duomenų prieinamumo ar kokybės, yra pasirengusios nuolat tobulinti sistemą.

Apskritai galima teigti, kad bendras įvairių metų žmonėms vartoti skirtos akvakultūros produkcijos suvestinių duomenų nuoseklumas yra labai geras. Rūšių lygmeniu bendras duomenų nuoseklumas taip pat yra geras. Šalyse retai pastebimas staigus tam tikrų rūšių produkcijos sumažėjimas arba padidėjimas. Atveju, kai akivaizdžiai pateikiami prastos kokybės duomenys, pasitaiko retai. Gana dažnai trūksta kai kurių duomenų, todėl laiko eilučių duomenys nėra neišsamūs. Iš dalies tai galima paaiškinti iki 2011 m. galiojusiais pereinamojo laikotarpio reikalavimais, be to, tam tikrais atvejais pateikiami genčių arba rūšių grupių duomenys, o ne kiekvienos rūšies duomenys. Vis dėlto aišku, kad tam tikrais atvejais būtų naudinga atlikti peržiūrą. Be to, atrodo, kad daugelyje šalių akvakultūros gamintojai atlieka bandymus su labai mažais naujų rūšių kiekiais. Tokių duomenų naudojimo klausimas yra diskutuotinas.

Iš žmonėms vartoti skirtų žuvų ikrų produkcijos duomenų matyti, kad rūšių ir šalies lygmeniu įvairių metų duomenų nuoseklumas yra labai geras. Dėl 2008–2010 m. galiojusių nukrypti leidžiančių nuostatų kai kurios laiko eilutės vis dar yra trumpos.

Gamtoje sugautos akvakultūros papildymo duomenys yra gana prastos kokybės. Beveik visų rūšių ir visų šalių duomenys labai skiriasi. Nors šių duomenų skirtumai iš dalies paaiškinami lervų, paimtų iš natūralios aplinkos, natūralios gausos svyravimais, atrodo, kad dideli metų metus pastebimi skirtumai nėra visiškai pagrįsti. Taip pat trūksta daugelio duomenų, o kai kurios laiko eilutės pernelyg trumpos, kad būtų galima atlikti duomenų nuoseklumo analizę. Tolesnės gairės ir duomenų apibrėžtys, kurias tikimasi patvirtinti pagal šį punktą, gali padėti pagerinti duomenų kokybę.

Visoms šalims gamintojoms taip pat būdingi neišsamūs ir labai nepastovūs žuvų veislynuose išaugintų ikrų skaičiaus duomenys rūšių lygmeniu. Duomenys apie jaunikius labai skiriasi kai kurių rūšių ir šalių atžvilgiu ir kitais atvejais laikomi neišsamiais. Kai kurių šalių laiko eilutės pernelyg trumpos, kad būtų galima atlikti tolesnę analizę.

3. DUOMENŲ NAUDOJIMAS (DUOMENŲ SKLAIDA)

Su valstybių narių ataskaitomis galima susipažinti Eurostato duomenų sklaidos bazėje adresu <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>. Duomenys taip pat skelbiami Eurostato statistinių duomenų knygoje, naujausi – leidinyje „Žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės statistika, 2014 m. leidimas“ (angl. *Agriculture, forestry and fishery statistics, 2014 edition*) (ISBN 978-92-79-43201-9). Pagal reglamentą surinkti duomenys yra būtini informacija ir įrodymais grindžiamai politikai formuoti nacionaliniu ir ES lygmenimis. Informacija apie akvakultūros produkcijos lygmenis ir tendencijas tampa vis svarbesnė, iš naujo bandoma tvariai vystyti sektorių pagal bendrą žuvininkystės politiką. Kiekybiniai duomenys ypač svarbūs rengiant daugiamečius tvarios akvakultūros plėtros planus. Pagal reglamentą paskelbti duomenys suteikia politikos formuotojams, pramonei ir pilietinei visuomenei pripažintą orientacinių duomenų rinkinį, kuriuo suteikiama daugiau informacijos aptariant akvakultūros produkcijos ateitį.

4. IŠLAIDŲ EFEKTYVUMAS

Išlaidų efektyvumas renkant akvakultūros duomenis pagal Reglamentą (EB) Nr. 762/2008 buvo įvertintas pagal 2013 m. metodines šalių ataskaitas už 2009–2013 ataskaitinius metus. 27 šalys atsakė į klausimus apie išlaidų efektyvumą. Atsižvelgiant į produkcijos išlaidas piniginės vertės atžvilgiu, šešios šalys nurodė mažas išlaidas, trys šalys – mažas arba vidutines, 12 šalių – vidutines, viena šalis – vidutines arba dideles ir dvi šalys – dideles išlaidas. Daugumos šalių pagal Reglamento (EB) Nr. 762/2008 reikalavimus sukaupti akvakultūros duomenys taip pat apima nacionalinius poreikius. Iš viso 20 šalių viršija 50 proc. aprėptį, 15 šalių aprėptis didesnė nei 80 proc., o septyniose šalyse aprėptis yra 95–100 proc. Septynios šalys į šį klausimą neatsakė.

Kelios šalys pasiūlė patobulinimus, kuriais siekiama sumažinti Reglamento (EB) Nr. 762/2008 našta, ypač gerinant bendradarbiavimą su kitais suinteresuotaisiais subjektais duomenų pateikimo reikalavimų standartizavimo srityje, visų pirma susijusiais su FAO ir Reglamentu (EB) Nr. 199/2008 dėl duomenų rinkimo sistemos. Austrija nori atskirti išsamią informaciją apie auginimo metodus nuo informacijos apie rūšis ir nustatyti, kad išsamius duomenis turėtų rinkti didžiausi gamybos padaliniai, o maži padaliniai turėtų teikti tik visos produkcijos ataskaitą.

Iš šalių ataskaitų matyti, kad apie pusę šalių duomenis renka tiesiogiai iš įstaigų produkcijos vieneto lygmeniu, o kitose bendrovių vadovai turi užpildyti klausimynus už visas savo įstaigas. Duomenų rinkimas įmonės lygmeniu taip pat palengvina duomenų rinkimą pagal Reglamentą (EB) Nr. 199/2008 dėl duomenų rinkimo sistemos⁵, nors, kiek žinoma, taip elgiasi tik Bulgarija, Kipras,

⁵ 2008 m. vasario 25 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 199/2008 dėl Bendrijos sistemos, skirtos duomenų rinkimui, tvarkymui ir naudojimui žuvininkystės sektoriuje bei paramai mokslinėms rekomendacijoms dėl bendros žuvininkystės politikos, sukūrimo, OL L 60, 2008 3 5, p. 1–12.

Suomija, Lietuva ir Ispanija. Siekiant sumažinti bendrą našą valstybių narių lygmeniu, gali būti naudinga toliau nagrinėti galimybę abu reglamentus taikyti vienam duomenų rinkimui.

5. IŠVADOS

Iš duomenų, kurie buvo surinkti pagal Reglamentą (EB) Nr. 762/2008, analizės matyti, kad, nors kai kurių šalių atskirų rūšių laiko eilučių duomenys yra neišsamūs ir būtų naudinga atlikti peržiūrą, suvestinių žmonėms vartoti skirtos akvakultūros produkcijos (įskaitant ikrus) ir didžiausių rūšių duomenų kokybė yra gana gera. Gamtoje sugautos akvakultūros papildymo ir žuvų veislynuose ir inkubatoriuose užauginamų ikrų duomenys yra gana prastos kokybės. Nors reglamente pateikta jauniklių apibrėžtis nėra visiškai aiški, jauniklių skaičiaus duomenys yra nuoseklesni.

Daugelis šalių mano, kad Eurostatui pateiktų nacionalinių akvakultūros duomenų kokybė yra gera. Kiti konkrečiai neįvertina savo duomenų kokybės, tačiau nenurodo ir jokių trūkumų. Tik keletas pripažįsta, kad esama trūkumų, kuriuos lemia sunkumai šalyje arba reglamente esančios dviprasmybės. Keletu atvejų išreikšta nuomonė, kad reglamentas neatitinka veiklos pobūdžio.

Renkant akvakultūros duomenis atliekama gana mažai skaičiavimų. Daugelyje valstybių narių kasmet atliekamas surašymas, apimantis visą komercinę produkciją. Duomenų nepateikimo atvejai, išskyrus keletą konkrečių atvejų, paprastai yra reti. Vis dėlto pripažįstama, kad duomenų kokybė ir išsamumas labai priklauso nuo pramonės noro bendradarbiauti.

Išlaidų efektyvumo atžvilgiu 2013 ataskaitiniais metais tik keturios šalys (Vokietija, Airija, Graikija ir Lenkija) nurodė didelę dėl Reglamento (EB) Nr. 762/2008 tenkančią našą duomenų rinkimo, apdorojimo ir pateikimo srityje ir tik dvi šalys (Danija ir Vokietija) produkcijos išlaidas įvertino kaip dideles pinigines vertes atžvilgiu. Priešingai, septynios šalys našą laiko ir išlaidų atžvilgiu įvertino kaip mažą. Šie vertinimai nesusiję su valstybių narių produkcijos apimtimi. Daugelis akvakultūros duomenis pagal Reglamentą (EB) Nr. 762/2008 renkančių šalių iš esmės atsižvelgia į nacionalinius poreikius.

6. REKOMENDACIJOS

Europos Komisija siekia nuolat tobulinti Europos statistinių duomenų kokybę. Kartu laikomasi pagrindinio principo – mažinti valstybėms narėms tenkančią našą. Šiuo tikslu gali būti numatyta peržiūrėti Reglamentą (EB) Nr. 762/2008, semiantis patirties iš ilgus metus vykdyto duomenų rinkimo, taip pat atsižvelgiant į apskaitos duomenų poreikį pagal peržiūrėtą bendrą žuvininkystės politiką ir derinant tai su daugiamete programa dėl duomenų rinkimo sistemos. Visų pirma reikėtų rasti sprendimą, kaip užtikrinti, kad būtų renkama daug konfidencialių duomenų, sudarant palankias sąlygas parengti ir naudoti suderintus akvakultūros duomenis Europos lygmeniu. Bus išnaudota sinergija su koordinavimo darbo grupe standartinio akvakultūros klausimyno apie žuvininkystės statistinius duomenis klausimu.

Valstybių narių lygmeniu akvakultūros duomenų rinkimo našta gali būti sumažinta popierinius klausimynus (iš dalies užpildytus iš anksto) pakeičiant elektroniniais klausimynais ir automatizuojant dalį tikslinimo proceso. Bulgarija sėkmingai pradėjo taikyti naujas duomenų rinkimo formas, apimančias Reglamento (EB) Nr. 762/2008 reikalavimus dėl statistinių duomenų ir socialinius bei ekonominius akvakultūros duomenų reikalavimus, nustatytus Reglamente (EB) Nr. 199/2008 dėl duomenų rinkimo sistemos.